

Tvåtimmars dugga/tentamen i

# IEK102 Industriell ekonomi för M m fl

## IEK415 Industriell ekonomi E

Tisdagen den 25 augusti 2009 kl. 14.00 - 16.00

---

### **Tillåtna hjälpmedel**

Chalmersgodkänd räknare, linjal och räntetabeller (sist i tentamensteser)

### **Presentation**

Obs! Före rättning sorteras svaren fråga för fråga. Blad som saknar eller har oläsliga uppgifter kan då sorteras fel. Det är därför viktigt att Du

- besvarar endast en fråga på varje ark (olika delfrågor däremot på samma ark)
- tydligt fyller i alla efterfrågade uppgifter på *samtliga* inlämnade ark
- fyller i försättsbladet noggrant
- ej skriver på baksidorna

### **Resultatredovisning**

Ditt resultat rapporteras in i LADOK och meddelas Dig via e-post på vanligt sätt.

### **Betygsgränser**

Denna tentamen omfattar 100 poäng. För godkänt, d v s betyg 3, krävs 40 poäng. 60 poäng krävs för betyg 4, 80 poäng för betyg 5.

### **Granskning**

Granskning får ske i avdelningens seminarierum tisdagen den 15 september kl 15.00 - 16.00.

### **Examinatorer**

IEK102: Universitetslektor Jan Möller, kontakt se nedan,  
IEK415: Professor Hans Löfsten, telefon 031-772 12 30 eller e-post [hans.lofsten@chalmers.se](mailto:hans.lofsten@chalmers.se).

### **Förfrågningar under skrivtiden**

Universitetslektor Jan Möller, telefon 031 - 772 11 98 eller e-post [jan.moller@chalmers.se](mailto:jan.moller@chalmers.se).

*Lycka till!*

Obs! Ge kortfattade svar på teorifrågorna! Visa samtliga led i och hur Du tänkt vid beräkningarna i räkneuppgifterna!

1.

a) (10 p)

Det händer i dagarna mycket vad gäller företags, kanske framför allt bankers, egna kapital eller ägarfinansiering. Redogör kortfattat för ny- respektive fondemission samt split, speciellt vad gäller kapitaltillskott och förändringar i aktiernas värde före och efter åtgärden. Belys speciellt skillnaderna mellan de tre ägarfinansieringsförändringarna!

b) (5 p)

Kalkylräntan kan i princip definieras och beräknas på två olika sätt. Diskutera kortfattat respektive metod och visa med exempel hur man kan beräkna kalkylräntan med var och en av dessa!

c) (10 p)

Ange hur en investeringskalkyl förändras när man även inkluderar skatteeffekter i kalkylen!

d) (5 p)

Vid kapitalbehovsberäkningar med tids- eller balansräkningsmetoden tar man inte med avskrivningar i beräkningarna av rörelsekapitalbehovet. Varför?

e) (10 p)

Företag definierar ofta sin kärnkompetens allt snävare, men måste vanligen samtidigt leverera allt större och mer komplexa system till sina kunder. Förklara hur dessa till synes disparata tendenser går ihop?

2. (35 p)

Ericsson Micro Components AB blir allt mer framgångsrikt på marknaden. Man tillverkar och säljer idag två huvudprodukter: A2000 och B2005. ABB:s nystartade bolag inom området blir dock en allt svårare konkurrent, vilket nu tvingar EMC att göra en noggrann analys av sin kostnadsstruktur och prissättning. Från företagets redovisning erhålls följande data för en period då kapacitetsutnyttjandet legat på 100 %, dvs "normal" nivå (belopp i kkr):

Lagerbyggnad, hyra	600
Lagerbyggnad, el	150

Komponenter och råmaterial, A2000	1500
Komponenter och råmaterial, B2005	2500
Kontorsstädning	500
Lönekostnader i tillverkningen	6000
Avskrivningar maskiner	1000
Drift och underhåll maskiner	500
Fabrikslokal, hyra och el	1500
Försäljningskostnader	2500
Administrationsomkostnader	2500

Vidare lämnas följande upplysningar:

- 1) Lagerbyggnaden används till 2/3 för färdigvaror, 1/3 till komponent- och materialförråd
- 2) Lönekostnaderna i tillverkningen fördelar sig med 1/6 i förmanslöner; 1/3 operatörer arbetande med A2000 och 1/2 operatörer sysselsatta med B2005
- 3) Av försäljningskostnaderna utgör 900 000 kr en kampanj enbart för A2000 och 600 000 en kampanj enbart för B2005. Övriga försäljningskostnader utgör omkostnader gemensamma för båda produkterna
- 4) Under den aktuella perioden har det tillverkats och sålts 100 000 st A2000 och 170 000 st B2005

Företagets prissättning grundar sig enligt hittillsvarande policy på ett vinstpålägg motsvarande 20 % på självkostnaden.

EMC har nyligen låtit genomföra en marknadsanalys. Denna visade bl a Att ABB nu lanserat produkter som utgör direkta konkurrenter till A2000 och B2005 och som säljs till följande priser

- O Konkurrentprodukten till A2000 säljs till priser mellan 88 och 91 kr/st
- O Konkurrentprodukten till B2005 säljs till priser mellan 84 och 89 kr/st

Uppgifter:

- a) Beräkna först lämpliga gemensamma pålägg för självkostnadskalkyler! Genomför därefter sådana för respektive produkt! (Reklamkampanjerna förväntas genomföras i ungefär samma omfattning varje år.)
- b) Föreslå lämpliga priser för vardera produkten! Motivera Ditt svar!
- c) En nyanställd civilingenjör (från en annan högskola än Chalmers) föreslår att man skall prissätta med hjälp av minimikalkyl, eftersom han menar detta leder till såväl lägre kostnader som priser. Vad anser Du om detta?

3. (25 p)

Ett företag inom AB Volvo har en omsättning på 700 Mkr. Resultatet (rörelseresultat efter planenliga avskrivningar + finansiella intäkter) är 35 Mkr. Antalet anställda är 750 (s. k. heltidsekvivalenter på årsbasis). Årskostnaden per anställd är i genomsnitt 300 kkr.

Företagets anläggningstillgångar värderas till 150 Mkr, omsättningstillgångarna till 160 Mkr. De senare består av kassa och bank, 30 Mkr, kundfordringar, 50 Mkr, samt material och komponenter i förråd, 20 Mkr, PIA (produkter i arbete), 40 Mkr, och färdigvarulager, 20 Mkr.

- a) Beräkna företagets räntabilitet på totalt kapital,  $R_T$ !
- b) Hur stor är vinstmarginalen?
- c) Hur hög är kapitalomsättningshastigheten?
- d) Om man har som mål att öka lönsamheten mätt som  $R_T$  till 25% och strategin för att nå detta enbart är kapitalreduktion: hur mycket måste då kapitalet reduceras?
- e) Om man fortfarande har som mål att öka lönsamheten mätt som  $R_T$  till 25% och strategin för att nå detta enbart är personalreduktion: hur många anställda måste då friställas? Vilken besparing av personalkostnaderna ger detta?